

José Antonio Ardanza, 'lehendakari' basc

“Políticament ETA està derrotada”

José Antonio Ardanza s'ha convertit, després de sis anys al capdavant del govern basc, en referència obligada per qui vulgui analitzar la vida política d'Euskadi.

Creu que amb la nova configuració del mapa electoral basc s'aconseguirà la normalització política d'Euskadi?

—Tinc l'absoluta certesa que en els darrers anys hem donat passos importants i irreversibles cap a la normalització del nostre país. No crec que estiguem encara davant un mapa electoral consolidat. D'una banda cal veure què passarà amb els partits d'àmbit estatal (PSOE i PP), partits que competeixen per un mateix electorat, i, en aquest sentit, serà decisiu conèixer per quina opció s'inclina finalment el Partit Socialista, si per una opció basquista —com la que exerceix el PSC a Catalunya— o si, al contrari, manté actituds similars a les que va mantenir durant el procés de formació del govern i en les seves primeres actituds com a oposició.

Pel que fa a les forces *abertzales* hi ha també diversos processos oberts. D'una banda assistim a la recuperació electoral del PNB, que a poc a poc va acostant-se a la seva situació anterior a l'escissió. Aquest increment és conseqüència del procés de pèrdua de vots d'Eusko Alkartasuna. És com si la societat nacionalista, amb la consolidació per la via de les urnes del PNB, anés recomponent aquella gran família que els dirigents nacionalistes no vam ser capaços de mantenir unida. D'altra banda, no sembla que Euskadiko Esquerra hagi estat capaç de superar les seves diferències internes, i això, just abans d'unes eleccions, pot ser preocupant. Finalment tenim Herri Batasuba, que assisteix a una lenta pèrdua de suport des de les eleccions al Parlament Europeu del 89 i es troba en un període de commoció interna. Estem, doncs, davant d'una recomposició del mapa electoral basc que, a més, no es clourà fins a la desaparició total del fenomen de la violència, que actua com un factor distorsionador de la convivència democràtica.

“El LGV ha d'entrar simultàniament per la Mediterrània i per l'Atlàntic”.

—*Tant vostè com el president de la Generalitat de Catalunya han denunciat l'aturada autonòmica i les escasses possibilitats de reactivar el procés de transferències. ¿Crec que un apropament entre bascos i catalans en una espècie de front comú seria positiu o és que hi ha interessos no coincidents?*

—El que hi ha entre catalans i bascos és una coincidència plena en el fet que portem diversos anys en una situació d'impasse autonòmic, en què aquesta situació és insostenible i en què cal des-

blocar-la d'alguna manera. Això és tot. Ningú no planteja cap mena de front. A Euskadi ja fa tres anys que no sha produït cap nova transferència.

Crec que Catalunya es troba en una situació semblant. I serà difícil que es torni a posar en marxa el traspàs de competències mentre els socialistes no siguin capaços d'articular una manera d'entendre l'estat, autènticament autonòmica, basada en el respecte a les diferents realitats dels pobles que el componen. Cal donar nous passos, això és clar.

Però el problema és que els socialistes no saben com fer-ho, i és en aquest moment que sorgeix la proposta del president Felipe González d'iniciar un procés de diàleg i d'intentar arribar a un acord. Jo, evidentment, prefereixo avançar per la via dels acords. No sóc amic de conflictes, enfrontaments o victimismes. En aquesta situació, estic convençut que tant els nacionalistes catalans com els nacionalistes bascos hem de participar en aquest diàleg. I estic segur, també, que en moltes ocasions defensarem posicions comunes, sense que això signifiqui

panyol hagi superat la seva actual indecisió i puguem arribar a un acord sobre el finançament de les obres.

Vull afegir, a més, que en els últims anys el govern francès a millorat la xarxa ferroviària de tota la costa atlàntica francesa i ha posat en funcionament el TGV atlàntic, que ja travessa la frontera i arriba fins a Irun. Tant el País Basc com totes les comunitats autònomes estem convençuts que el canvi de via i la posada en marxa dels trens de gran velocitat resultaran decisius amb vista al desenvolupament econòmic d'aquestes re-

digna als membres d'ETA?

—Estic completament convençut que la violència és un fenomen políticament derrotat, tot i que encara pugui sorprendre'ns de tant en tant amb atemptats terribles.

El Pacte d'Ajuria-Enea ha estat l'element decisiu que ens ha portat a aquesta nova situació, gràcies, sobretot, a dos efectes que han resultat fonamentals. Un, l'actitud unànime que ha propiciat entre tots els partits democràtics bascos; dos, la reacció social que ha provocat i que ha facilitat i animat la mobilització de la so-

"Es poc probable que es torni a posar en marxa el traspas de competencies autonòmiques".

la formulació de cap mena de front.

—*¿Pot explicar la seva posició i la del seu govern sobre l'entrada del TGV?*

—El nostre govern va arribar a un compromís amb el govern espanyol al febrer de 1989, segons el qual aquest es comprometia a comunicar per tren les tres capitals basques i aquestes amb la frontera d'Irun i tot això amb l'ample de via europeu. A finals del 1992 esperem tenir elaborat el projecte executiu. Esperem que en aquell moment el govern es-

gions i tots consideràrem una marginació el retard d'aquestes obres. És per això que en tots els fòrums interregionals en què participem, defensem que les obres per al canvi de l'ample de via i que els enllaços internacionals de gran velocitat s'iniciïn simultàniament per l'eix atlàntic i per l'eix mediterrani.

—*Tornant a la situació interna basca, ¿creu que ETA camina cap al seu final? ¿Quina és l'anàlisi que fa de l'actual situació i quins oferiments pot fer el seu govern per donar una sortida*

cietat civil contra aquesta violència.

Aquesta actitud de la societat basca i dels seus representants ha tingut un efecte demolidor dins el mateix "moviment d'alliberament nacional basc", que ells mateixos reconeixen i que ha provocat un procés de dubtes, desorientació i enfrontaments interns, que de tant en tant surten a la llum pública.

Un bon exemple d'això que dic pot ser la recent dimissió o destitució d'Inaki Esnaola.

José Miguel García Mateache